

ERNST MENTZE:

S. JOENSEN-MIKINES

Færøernes maler, hans kunst og miljø

Ernst Mentze:
S. JOENSEN-MIKINES
Prisur kr. 59,10.
Linhardt og Ringhof,
København,
1973.

Út er komin ein bók um list-
armannin S. Joensen-Mikines.

Sjálvsmynd. 1933.

S. JOENSEN-MIKINES

Ein klettaheimur við flesjum og drongum,
við björgum og skorum og nesjum og tongum,
eitt brattleika-róp móti viðhavsins flötum
við blámandi sjögv undir manngingnum götum —
við súlubeigs-rókum og lundalands grønum
nærindis túnunum, teigalands-bønum —
við trøsligum hamraberbs botngrønu sølum,
og mildari lag í lægdum og dølum —
og so bygdið við lonum, og á ímillum,
ein friðheimur manna í landslagi villum —
har fekk bjargamansbarnið tað inn í s'nni,
sum dæmði hans liv, hans málning og minni.

Chr. Matras

í góðum og r'ingum (mest ring-
um) lötum.

Í einum stuttum ummæli ber
ikki til at nema við alt, sum í
bókin stendur, men tað kann
verða nevnt, at tey har vesturi
í Mykinesi hildu, at hann var
sérur og »ikki sum h'ni fólk-
ini. Otta ára gamal var hann
forsangari við jarðarferðir.

Aftur av gravarferð. 1937.

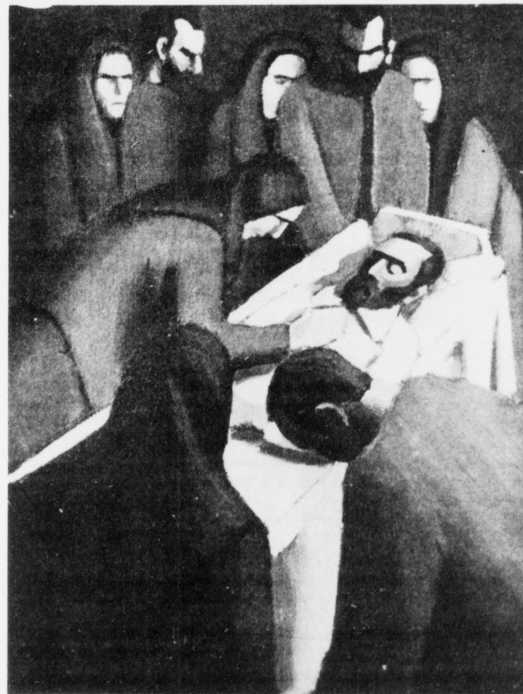

Sakn. 1934.

nálaralist ella tónlist, standa
framman fyri e'ni mynd ella
hoyra ein tóna, sum fær streing
ir í okkum til at darra.

Í hesi bók um Mykinesmál-
aran, sum hann ofta verður
nevndur í Føroyum, verður
einki dult, einki krøgvað burt-
ur. Vit fáa at vita um dreingin
og unglingin, sum liv'r í síni
egnu verð vesturi í Mykinesi.
dreingin við tí vakru sangrødd-
ini og tí viðkvæma lyndinum.

Bókin byrjar náttina millum
22. og 23. februar 1906. Hesa
nátt varð Samuel Elias Joensen
borin í heim, og hon fylgir
honum gjøgnum alt livið bæði

Pieta. 1937.

Hetta er ein vøkur og vælskriv-
að, men ólukksálíga nøsk bók.

Eg havi ikki hoyrt navnið á
høvundinum fyrr, men tað sigst,
at hann skal hava eitt »stort
forfatterskab bag sig«, hann
skal hava skrivað bókum um
ymiskar stórar listarmenn.

Tað man ofta vera torført at
siga, hvat ein rithøvundur be-
leiðis sipar til, ella hvørja æt-
lan hann hevur við teimum
ymisk myndum og tilburðum
í r'itv'ni sínum. Tað kunnu
verja lísingar ella manna
lýsingar, men vit kunnu halda
v'nt, at tey eru góðar, vit kenna

tey aftur, tað ekkóar í okkum,
hasar myndirnar, hasar lýsing-
arnar kenna vit, v't hava bara
ikki dugað at givið teimum
getur, ikki fyrr enn listarmað-
urin, hann, sum fekk tey gávur,
tey evni, at kunna festa á blaði
tað, sum vit »almindiliga«
menniskju so leysliga fara
framvið — ikki fyrr enn tá —
dugdu vit at skilja mangt, sum
fyrr hevði verið dult fyr' okk-
um.

Sama er við malaralist og
tónlist. Tað hendir seg —
meira enn so — at v't, sum
ikki stórvægis duga at meta

Hann s'gur sjálvur soleiðis frá:
»Saman við fleiri vaksnum
fólkum fór eg fram at líkbør-
uni, legði hondina á líkið og
bað eina bøn, síðani sungu
vit«. Hetta heldur hann hevur
haft ov sterka ávirkan á barna-
lyndið og man hava merkt
hann fyri livið.

Og væl kann tað vera, at so
er, tí nógv av bestu listarverk-
um hansara hava okkurt við
deyðan at gera. Her kann t. d.
verða nevnt: »Sakn« 1934,
»Aftur av gravarferð« 1937,
»Peta« 1937, »Fyri deyðanum«
1941, »Grindadrápa« 1942 og
»Gravarferðin« 1950.

Men S. Joensen-Mikines
hevur ikki bara skapað listar-
verk, sum hava við deyðan at
gera. Vit kunnu her hugsað um
myndirnar úr heimbygðini,
Mykinesi, t. d. »Úr Myk'nes
bygd« 1933, og »Tualsgarðure«
1957, og landslagsmyndirnar t.
d. »Toftavatn« 1955 og so
myndirnar av foreldrum hans-
ara »Mynd av faðir mínum«
1934 og »Mynd av mammu
míni« 1934 og so ta livjáltandi
mynd na »Kvøld« 1940-41. Eis-
ini føroyskan dans hevur listar-
maðurin fest á löriftið. Her er
hugsað um myndina »Dansur

